

Individuální projekt Pardubického kraje na sociální služby
Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Průvodce pojištěním

pěstounů a dětí v jejich péči

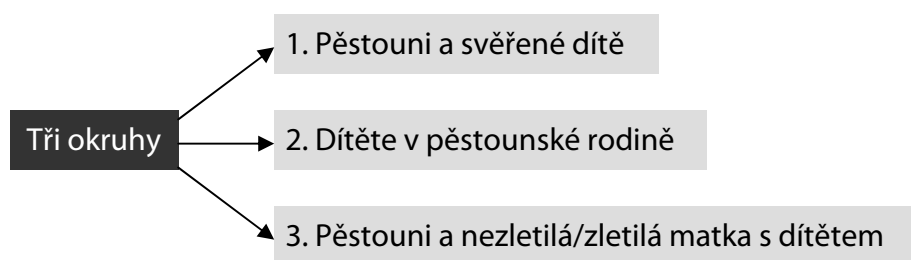
Průvodce pojištěním pěstounů a dětí v jejich péči

1. Na koho a na co je průvodce zaměřený?

Průvodce pojištěním slouží jako doporučení pro pojištění pěstounů a dětí v jejich pěstounské péči.

Komentář: Pěstounskou péči nelze považovat za sociální službu podle zákona č. 108/2006Sb., kde by dle zákona muselo být sjednané pojištění obecné odpovědnosti za škodu s rozšířením i na odpovědnost za škodu způsobenou v souvislosti s poskytováním sociálních služeb a ani výkon sociálně-právní ochrany dětí v tom původním slova smyslu dle zákona č. 359/1999Sb. kdy Krajský úřad vydává pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí a subjekt mající toto pověření je povinen uzavřít pojistnou smlouvu pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem sociálně-právní ochrany dětí. Znamená to tedy, že zcela záleží na pěstounech, zda-li budou mít zájem pojištění uzavírat.

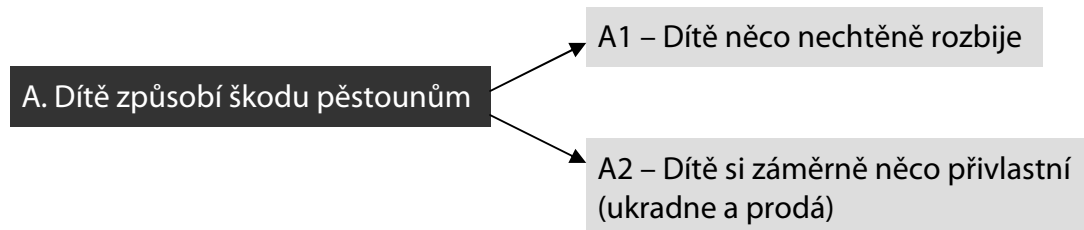
2. Koho a jaké situace pojistit?

Jakmile je dítě svěřeno rozhodnutím orgánu nebo soudu pěstounům, stává se podle názoru pojišťovny součástí rodiny.

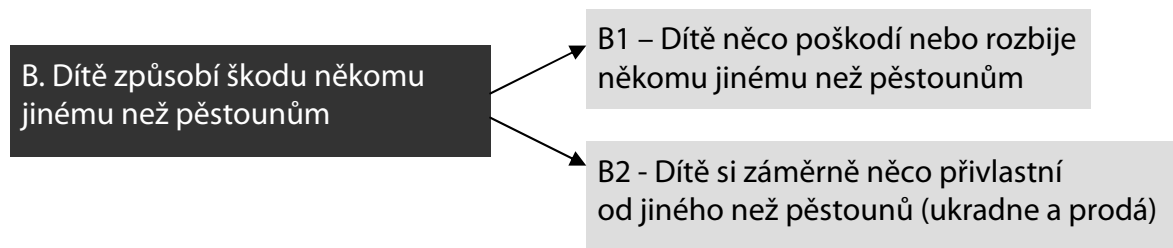
Komentář: Přímou v pojistných podmínkách jedné pojišťovny se uvádí, že jsou pojištěni osvojení pojištěného a děti svěřené pojištěnému nebo jeho manželce do pěstounské péče. U zletilých pouze do doby dokončení přípravy na povolání, nejvýše však 26 let jejich věku a to pokud žijí ve společné domácnosti s pojištěným. V České republice působí hodně pojišťoven a každá pojišťovna má svá pravidla a pojistné podmínky. Je tedy nutné jednat individuálně a podrobně se informovat o pojistných podmínkách. Pěstouni se mohou obrátit na kteroukoliv pojišťovnu jako soukromá fyzická osoba.

2.1. Pěstouni a svěřené dítě

Pojišťovny vztah A1, tj. dítě něco rozbije v rodině pěstounů – **nepojišťují**.

Pojišťovny obecně **nepojišťují úmyslné jednání** tj. ve vztahu A2 dítě něco pěstounům ukradne a prodá.

Vztah B1 pojišťovny **běžně pojistí** v rámci **pojištění odpovědnosti občanů** buď jako samostatné pojištění nebo jako součást pojištění domácnosti nebo jako připojištění k pojištění domácnosti.

Pojišťovny obecně **nepojišťují úmyslné jednání** tj ve vztahu B2 dítě něco u cizích ukradne a prodá.

2.2. Pojištění dítěte v pěstounské rodině

Dítě v pěstounské péči utrpí úraz. Pojišťovny běžně sjednávají **úrazové pojištění dětí** individuální (pro jedno dítě) a to buď samostatně nebo spolu s dospělým, popřípadě **hromadné úrazové pojištění (HUP)**.

Co je součástí úrazového pojištění, popřípadě hromadného úrazového pojištění:

A.

V případě **smrti následkem úrazu** bude vyplacena pojistná částka.

B.

Dosáhnou-li **trvalé následky úrazu** alespoň určité procento poškození těla, bude poškozenému vyplaceno takové procento z pojistné částky, která odpovídá rozsahu těchto trvalých následků.

C.

Denní odškodné od 15. dne do 28. dne léčení úrazu bude vyplaceno ve výši dvojnásobku sjednané pojistné částky, za každý den od 29. dne léčení bude vyplaceno ve výši sjednané pojistné částky. (Jedná se o jeden z příkladů úrazového pojištění.)

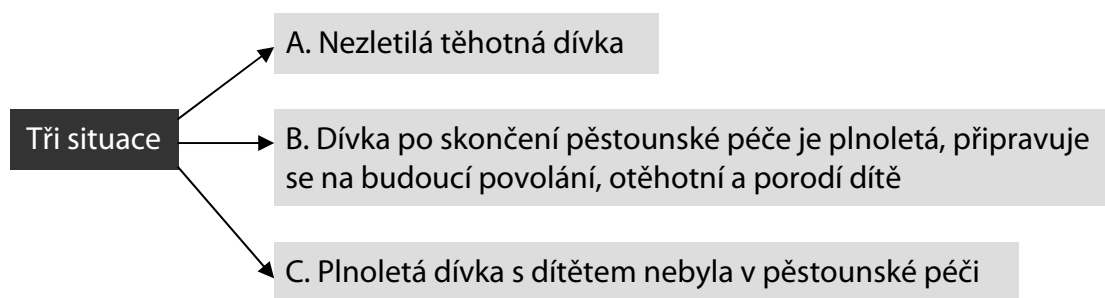
Je třeba mít na zřeteli:

POKUD DOJDE K POJISTNÉ UDÁLOSTI - ÚRAZU DÍTĚTE, BUDE ODŠKODNÉ VYPLACENO ZÁKONNÉMU ZÁSTUPCI DÍTĚTE UMÍSTĚNÉHO V PĚSTOUNSKÉ PÉČI, NIKOLIV PĚSTOUNŮM. PĚSTOUNI HRADÍ NÁKLADY NA ZDRAVOTNÍ PÉČI, KTERÁ NENÍ POKRYTA Z VEŘEJNÉHO ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ NEBO OD KTERÝCH JSOU DĚTI V PĚSTOUNSKÉ PÉČI OSVOBOZENY – NEMOCNIČNÍ POPLATKY.

Komentář: Zde je opět různý výklad. Pojišťovna může vyplácet odškodné pojistníkovi, tedy tomu, kdo pojistnou smlouvu uzavřel a platí ji, nikoli zákonnému zástupci dítěte. Doporučuje se před uzavřením smlouvy o pojištění si nechat písemně potvrdit za jakých podmínek a komu bude vyplaceno plnění.

POKUD BY BYLI RODIČE ZBAVENI RODIČOVSKÉ ZODPOVĚDNOSTI, PAK BY PĚSTOUNI BYLI V POSTAVENÍ ZÁKONNÝCH ZÁSTUPCŮ A ODŠKODNÉ BY PŘIPADLO JIM JAKO NÁHRADA ZA VYNALOŽENÉ NÁKLADY.

2.3. Pěstouni a nezletilá/zletilá matka s dítětem

A.

Nezletilá těhotná dívka, která je rozhodnutím soudu svěřena do pěstounské péče, nebo nezletilá dívka otěhotní v průběhu pěstounské péče a narodí se jí dítě, pak se postupuje

obdobně jako v okruhu 2.1. Pěstouni a svěřené dítě – pojištění odpovědnosti a okruhu 2.2. Dítěte v pěstounské rodině – úrazové pojištění.

B.

Dívka po **skončení pěstounské péče (zplnoletní) se připravuje na budoucí povolání**, otěhotní a narodí se dítě, mění se vztah jak u pojištění odpovědnosti občanů – pojištění domácnosti – končí pojištění dítěte – dívky, tak úrazové pojištění (HUP) je třeba se domluvit v pojišťovně na změně pojištění (odpovědnosti za škodu i úrazového).

C.

Dívka je již plnoletá s dítětem a nepředcházela pěstounská péče, nelze ji tedy podle právních předpisů do pěstounské péče svěřit. Jedná se o plnoprávnou osobu, která **si musí pojištění zajišťovat sama, pokud chce**.

3. Jaké informace mohu zjistit než zkontaktuji pojišťovnu?

Na webových stránkách pojišťoven jsou zpravidla uvedeny druhy soukromého pojištění, které poskytují. Pro pěstouny je podle předchozího rozboru možné doporučit pojištění odpovědnosti občanů k náhradě škody a úrazové pojištění dětí. Obsah a rozsah uvedených pojištění uvádí pojišťovny ve všeobecných pojistných podmínkách (VPP), doplňkových pojistných podmínkách, popř. zvláštních pojistných podmínkách. Všeobecné pojistné podmínky **jsou nedílnou součástí každé pojistné smlouvy (pojistná smlouva na ně odkazuje)**. Je velmi užitečné se s nimi seznámit předem, než začneme jednat s pojišťovnou.

4. Na co se ve VPP zaměřit?

- A. **Předmět pojištění** – tedy to, co je pojištěno (pojištění občanské odpovědnosti za způsobenou neúmyslnou škodu a úrazové pojištění),
- B. **Výluky z pojištění**, tedy situace, na které se pojištění NEVZTAHUJE.
- C. **Vymezení pojistné události**. Co se za pojistnou událost se NEPOVAŽUJE? Je to taková **škodná událost, která byla způsobena úmyslným jednáním** pojistníka, pojištěného, oprávněné osoby nebo jiné osoby z podnětu některého z nich.
- D. **Výše pojistného** – možnost splátek, např. čtvrtletních.
- E. **Pojistné období** – zpravidla roční.
- F. **Zánik soukromého pojištění:**
 - F.1. Uplynutím doby.
 - F.2. Nezaplacením pojistného (Pojištění sice po měsíci od data splatnosti zanikne, pojišťovna však bude dlužné pojistné vymáhat i exekučně!)

- F.3. Dohodou.
- F.4. Výpovědí – alespoň 6 týdnů před uplynutím pojistného období. Dnem doručení výpovědi druhé straně běží jednoměsíční výpovědní doba.
- F.5. Odstoupením – odstoupit od smlouvy mají právo pojistitel (pojišťovna), pojistník a pojištěný, pokud při jednání o uzavření pojistné smlouvy zodpoví nepravdivě a to buď úmyslně nebo z nedbalosti nebo neúplně **písemné dotazy druhé smluvní strany**, jestliže při pravdivém a úplném zodpovězení dotazů by pojistnou smlouvu neuzavřela.

5. Může pojišťovna snížit pojistné plnění, popřípadě je odmítnout zcela?

Pojistitel (pojišťovna) má při úrazovém pojištění právo:

A.

Odmítnout poskytnutí pojistného plnění v případě, že došlo k úrazu pojištěného v souvislosti s jednáním, pro které **byl uznán vinným úmyslným trestným činem**, nebo pokud si **úmyslně poškodil zdraví**.

B.

Snížit pojistné plnění až na jednu polovinu, pokud došlo k úrazu následkem **požití alkoholu** nebo **aplikací návykových látek** nebo přípravků obsahujících návykové látky pojištěným, a okolnosti, za kterých k úrazu došlo to odůvodňují.

TO NEPLATÍ, pokud návykové látky obsahovaly léky, které pojištěný užil způsobem předepsaným pojištěnému lékařem, a pokud nebyl lékařem nebo výrobcem léku upozorněný, že v době aplikace těchto léků nelze vykonávat činnost, v jejímž důsledku k úrazu došlo. (Čtete příbalové letáky!)

6. Jak se pojistit?

Chce-li se někdo, např. pěstoun, pojistit, začíná jednat s pojišťovnou nebo pojišťovnami a vybírá nevhodnější typ **soukromého dobrovolného pojištění**, je **zájemcem**. Pojišťovny (pojišťovací zprostředkovatelé), které poskytují (zprostředkovávají) soukromé pojištění, **jsou povinny (povinni) zájemci pravdivě zodpovědět všechny otázky** vztahující se k pojištění. **Zájemce je také povinen pravdivě zodpovědět otázky pojišťovny.**

Pokud bude pojištění sjednané, a později se zjistí, že zájemce neodpověděl pravdivě, nebo informace zatajil, a dojde k pojistné události, pojišťovna plnění sníží nebo neposkytne vůbec. Pojištění sjednávají pojišťovací zprostředkovatelé, kteří zjistí požadavek zájemce a nabídnou mu určitý připravený typ pojištění, popř. soubor pojištění = základní pojištění a připojištění.

NEDOPORUČUJE SE sjednávat uvedené typy pojištění po telefonu nebo on line přes internet – nedozvíte se všechny informace.

DOPORUČUJE SE navštívit pojišťovnu a zeptat se přímo.

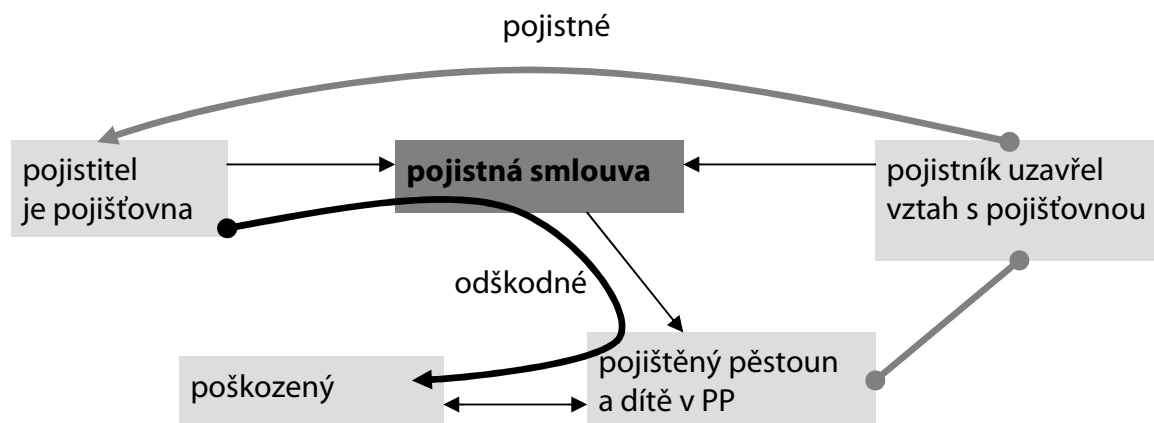
7. Jak uzavřít pojistnou smlouvu?

Když proběhne jednání a jsou zodpovězeny všechny otázky, sepiše, resp. vyplní pojišťovací zprostředkovatel tiskopis (ručně nebo na PC) a vydá o tom zájemci – nyní již **pojistníkovi**, tj. tomu, kdo uzavřel pojistnou smlouvu, **pojistku**, tj. potvrzení o uzavření pojistné smlouvy. Po uzavření je třeba neprodleně zaplatit první pojistné nebo první splátku pojistného, zpravidla ji složíte hotově na pokladně pojišťovny, nebo zaplatíte složenkou na poště. V případě nezaplacení PRVNÍ částky (splátky) pojištění ani nezačne běžet! Pojistná smlouva dojde zpravidla do měsíce poštou.

Z pohledu pěstounů jsou možné tři varianty pojistného vztahu:

Varianta 1

Pojištění občanské odpovědnosti – dítě něco rozbije u cizích

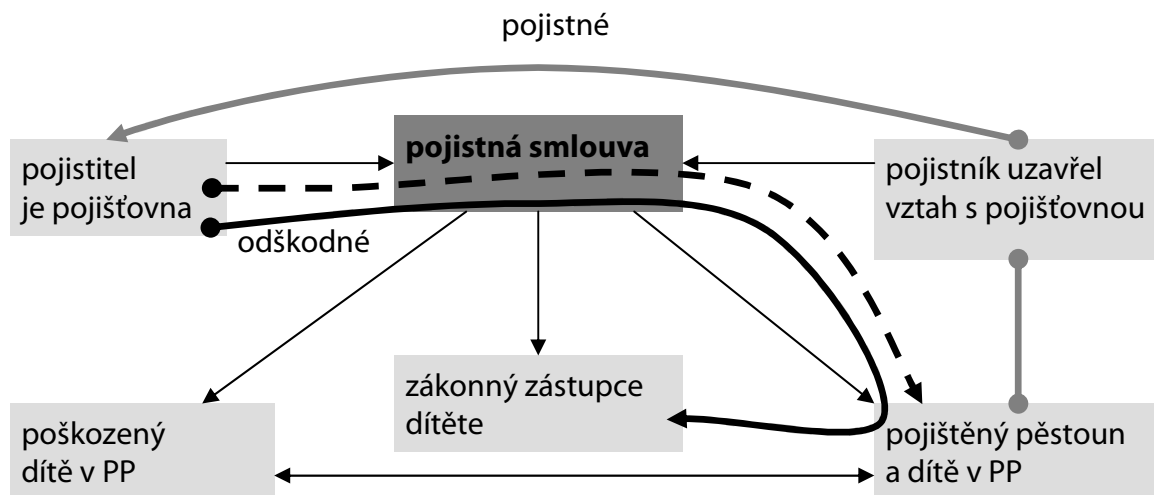

Pojistník je také pojištěným.

Varianta 2

Úrazové pojištění dítěte + pěstouna

Pěstoun **nemá práva** zákonného zástupce

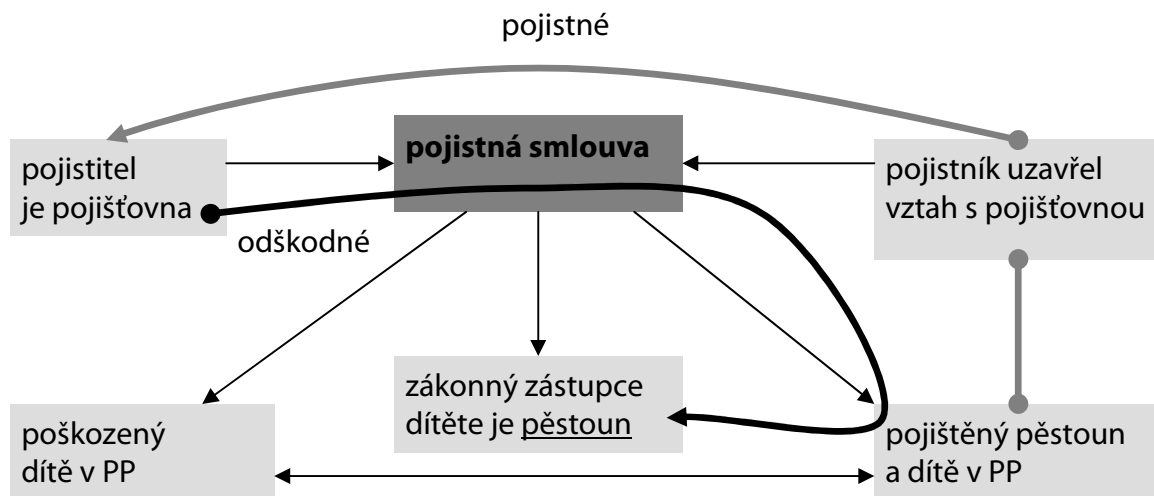
Pojistník je také pojištěným.

Komentář: Každá pojišťovna má jinak nastavené pojistné podmínky a některé pojišťovny vyplácí odškodné pojistníkovi, tedy tomu, co pojistku sepsal a podepsal a nemusí to být zákonný zástupce dětí, tedy může to být i pěstoun pojistitel.

Varianta 3

Úrazové pojištění dítěte + pěstouna

Rodiče zbaveni rodičovské zodpovědnosti, pěstoun **má práva** zákonného zástupce

Pojistník je také pojištěným.

8. Mohu se na tutéž událost pojistit u dvou pojišťoven?

Ano, můžete. Jste však povinen oběma pojišťovnám oznámit, že jste totéž pojistné riziko pojistil u druhé pojišťovny. Vyšší plnění nedostanete, a pokud si necháte zaplatit dvakrát, tak stejně budete muset jedno plnění alespoň částečně vrátit.

9. Došlo k pojistné události, co mám dělat?

Máte-li platně uzavřenou pojistnou smlouvu (pojistné smlouvy) – pojištění občanské odpovědnosti a úrazové pojištění a dojde k pojistné události, NEPRODLENĚ oznamte tuto skutečnost pojišťovně – telefonicky, e-mailem a nejlépe listovní poštou – doporučeným dopisem.

V oznámení uveďte:

- a. číslo pojistné smlouvy
- b. druh pojištění
- c. k jaké události došlo – popis události
- d. kde k události došlo – místo
- e. kdy k události došlo – datum a čas
- f. uveďte důkazy – svědky, fotografie – třeba i mobilním telefonem
- f.a. jde-li o úraz předložte kopii lékařské zprávy
- f.b. jde-li o pojištění odpovědnosti - škodu na předmětech, uveďte komu byla způsobena škoda a zda ji požaduje uhradit, co bylo poškozeno a kým
- g. spojení na sebe – telefonní, e-mailové, doručovací adresu
- h. oznámení datujte, podepište a odešlete

10. Slovníček

Slovníček je rozdělen do dvou částí – pěstounství a pojištění.

A. Pěstounství

Dítě

Osoba mladší 18 roků, pokud nebyla zplnoletněna v nižším věku z důvodu uzavření sňatku, může být svěřena do pěstounské péče.

Opatrovník

Zpravidla úřad – oddělení sociálně právní ochrany dětí, jehož zaměstnanci zastupují děti při jednání před soudem a podávají soudu zprávy o výkonu pěstounské péče.

Pěstoun

Osoba, které svěřil

- a. pověřený úřad s přenesenou působností státní správy – oddělení sociálně právní ochrany dětí do společné péče manželů budoucích pěstounů nebo do individuální péče budoucího pěstouna ve správním řízení dítě, popř. děti (tzv. předpěstounská péče) zpravidla na dobu tří měsíců před podáním návrhu soudu na ustanovení pěstounské péče
- b. soud do společné pěstounské péče manželů nebo do individuální péče pěstouna dítě, popř. děti

Pěstounská péče

- a. Pěstounkou péči – tak jak je v současné době ustavována myslíme „dlouhodobou péči“.
 - a.a. Pěstounská péče pro děti, které potřebují péči na dlouhou dobu.
 - a.b. Pěstounská péče dlouhodobá specializovaná pro děti se specifickými potřebami.
 - a.b.a. Péče určená dětem se speciálními potřebami.
 - a.b.b. Péče určená pro sourozenecké skupiny.
 - a.b.c. Péče určená dospívajícím.
 - a.b.d. Péče určená dětem jiného etnika.
- b. Pěstounská péče na přechodnou dobu zpravidla na dobu tří měsíců
 - b.a. Pěstounská péče pro děti, které potřebují okamžitou pomoc.
 - b.b. Pěstounská péče pro děti, které potřebují péči na krátkou dobu.
 - b.c. Respitní – odlehčovací péče pro pěstouny popř. pro rodiče.
 - b.d. Péče pro pohotovostní umístění pro děti, o které se neplánovaně rodina nemůže postarat.
- c. Pěstounská péče zaměřená na podporu rodiče s dítětem.

Zákonný zástupce dítěte

- a. Biologický rodič dítěte, kterému soud nezrušil rodičovskou zodpovědnost.
- b. Pěstoun dítěte, jehož rodiči soud zrušil rodičovskou zodpovědnost.
- c. Poručník dítěte, který mimo poručenská práva má dítě v péči.
- d. Adoptivní rodič

B. Pojištění

Nahodilá událost

Nahodilou událostí je skutečnost, která je možná a u které není jisté, zda v době trvání soukromého pojištění nastane, nebo není známa doba jejího vzniku.

Pojistitel

Právnícká osoba, která je podle zákona oprávněna poskytovat pojišťovací činnost.

Pojistka

Potvrzení o uzavření pojistné smlouvy, které vydá pojistníkovi pojistitel. Pojistka musí obsahovat určení smluvních stran, číslo pojistné smlouvy, pojistné nebezpečí, pojistnou dobu a dobu platnosti pojistné smlouvy.

Pojistná smlouva

Je smlouvou o finančních službách, ve které se pojistitel zavazuje v případě vzniku nahodilé události poskytnout ve sjednaném rozsahu plnění a pojistník se zavazuje platit pojistiteli pojistné.

Pojistná událost

Je nahodilá skutečnost blíže označená v pojistné smlouvě, se kterou je spojen vznik povinnosti pojistitele poskytnout pojistné plnění.

Pojistné

Pojistným je úplata za soukromé pojištění.

Pojistník

Osoba, která s pojistitelem uzavřela pojistnou smlouvu.

Pojištěný

Osoba na jejíž život, zdraví, majetek, odpovědnost za škodu nebo jiné hodnoty pojistného zájmu se soukromé pojištění vztahuje.

Skupinové pojištění

Je soukromé pojištění, které se vztahuje na skupinu pojištěných blíže vymezených v pojistné smlouvě, jejich totožnost v době uzavření této smlouvy není obvykle známa.

Škodná událost

Je skutečnost, ze které vznikla škoda a která by mohla být důvodem vzniku práva na pojistné plnění.

Účastníci soukromého pojištění

Účastníkem soukromého pojištění je:

pojistitel

pojistník

pojištěný

osoba, které ze soukromého pojištění vzniklo právo nebo povinnost.

Všeobecné pojistné podmínky

Podmínky konkrétního pojistitele, které podléhají schválením státního dozoru nad celým pojišťovníctvím. Tvoří důležitou součást pojistné smlouvy. Také doplňkové pojistné podmínky a zvláštní pojistné podmínky.

Zájemce

Osoba, která chce s pojistitelem uzavřít pojištění.

11. Právní předpisy

11.1. Právní předpisy k péči o děti

94/1963 Sb., zákon o rodině, novelou - zákonem č. 134/2006 Sb., (část druhá) byl vozen § 45a pěstounská péče na přechodnou dobu

359/1999 Sb., zákon o sociálně právní ochraně dětí, novelou - zákonem č. 134/2006 Sb., (část první) byl vozen § 27a pěstounská péče na přechodnou dobu

11.2. Právní předpisy k pojišťovnictví

37/2004 Sb., zákon o pojistné smlouvě

227/2009 Sb., zákon o pojišťovnictví

434/2009 Sb., prováděcí vyhláška k zákonu o pojišťovnictví

11.3. Pramen právních předpisů

Webová stránka Ministerstva vnitra České republiky:

Právní předpisy od 9.5.1945 do 30.6.2008
<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/>

Právní předpisy od 1.7.2008
<http://www.mvcr.cz/clanek/sbirka-zakonu-stejnopisy-sbirky-zakonu.aspx>